

POSLE TRI DECENIJE U UŽICU

Uklonjen Tito sa Trga partizana

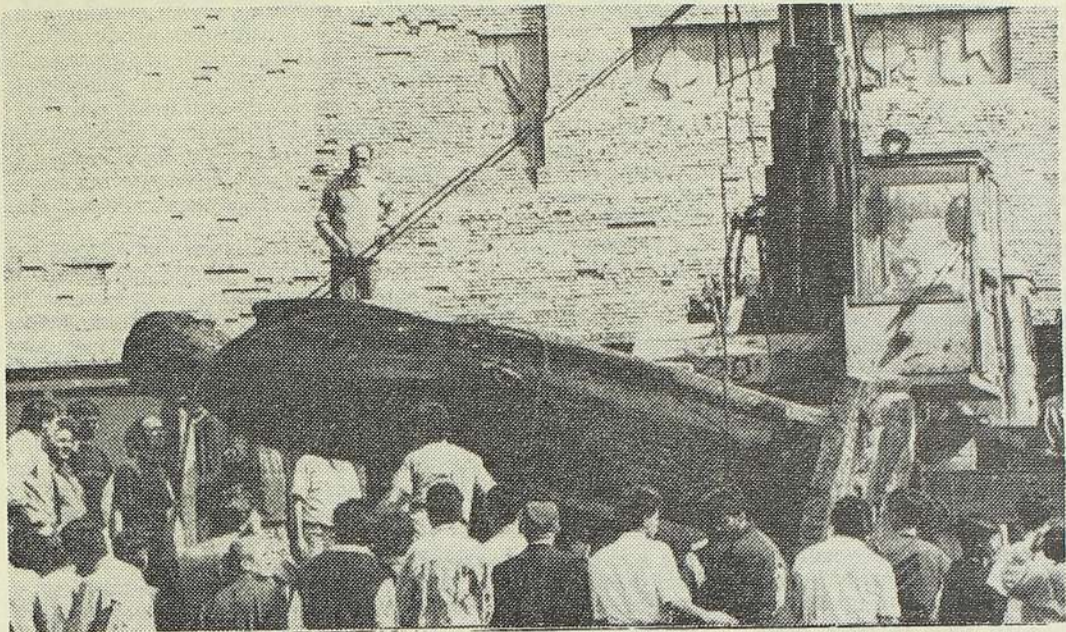
Posle burnih reakcija boraca Užica, izmenjena je prvobitna odluka, tako da Titov spomenik neće završiti u trezorima, već će biti postavljen na prostoru dvorišta zgrade Muzeja ustanka 1941.

UŽICE. — Mada je prema jučerašnjem pisanju „Politike“ spomenik Josipa Broza Tita „prethodnog dana uklonjen“ sa Trga partizana i da je Trg ostao prazan, tek je juče, posle jednoipolačasovnog rada, oko 10.30 sati, ekipa radnika Građevinskog preduzeća „Zlatibor“, uz pomoć snažnih čeličnih sajli i velike dizalice, uspela da odlepi od postamenta i ukloni monumentalni bronzani Titov spomenik, visok blizu pet metara.

„Isračaju Maršala“, koji je na ovom Trgu proveo punih trideset godina, prisustvovao je veliki broj građana, snimatelja i foto-

reportera. Pripadnici opozicije i njihovi simpatizeri nisu propustili priliku da ovaj trenutak obeleže paljenjem Titovih slika, bacanjem i spaljivanjem većeg broja nevažećih novčanica s Titovim likom, a i da o bronzani spomenik razbiju nekoliko jaja.

Uklonjeni spomenik ipak neće završiti u ležećem stavu, u mraku depoa trezora Narodnog muzeja, kako je prvobitno bilo odlučeno. Naime, juče izjutra, u kontaktima između Izvršnog saveta SO i Narodnog muzeja ipak je odlučeno da se spomenik postavi na lokaciji na prostoru dvorišta zgrade Muzeja ustanka

ODLAZAK MARŠALA: Trg partizana u Užicu

(Snimio: M. Cvetković)

1941. godine, u stvari iza muzejske zgrade, između trezora i poslovne zgrade preduzeća „Koža“ i Osiguravajućeg zavoda „Dunav“, ali podalje od očiju javnosti i glavne ulice, koja još uvek nosi Titovo ime. Budući posetioci Muzeja, koji budu želeli, moći će da vide i spomenik Josipa Broza Tita.

Do promene ove odluke došlo je posle burnog reagovanja boračke organizacije i preksinoćnog dvočasovnog protestnog zbora užičkih boraca, koji su zahtevali da se odgodi uklanjanje Titovog spomenika sa Trga partizana dok se o tome ne izjasne nadležni republički i savezni organi, imajući u vidu da je Trg partizana i Titov spomenik gradila, odnosno finansirala republika i federacija. Posle svog protestnog zbora kome je, istini za volju, od oko 2.100 članova boračke organizacije u ovoj opštini, prisustvovalo svega šestdesetak boraca, u 22.20 časova upućen je teleks predsedniku srpske vlade dr Dragutinu Zelenoviću, od koga se zahtevalo da se odgodi izvršenje odluke Izvršnog

saveta SO Užice o uklanjanju spomenika. Odgovor od prethodnika srpske Vlade nije stigao, ali je ipak nađen kompromis. Delegacija boraca je juče ujutro ponovo posetila predsednika Izvršnog saveta SO Milorada Iskrina i upoznala ga sa stavovima protestnog skupa boraca, pa je posle svega toga i došlo do promene odluke da Tito ne ide u mračne trezore.

Na protestnom zboru, sa koga je upućeno i otvoreno pismo javnosti, bilo je i različitih mišljenja, ali se većina boraca izjasnila protiv uklanjanja spomenika sa Trga partizana, ocenivši ovaj čin kao sraman i necivilizacijski, zahtevajući čak i utvrđivanje odgovornosti u Skupštini opštine svih onih koji su učestvovali u donošenju ove odluke.

Dosta kritike na skupu boraca upućena je i na račun vlasti i vladajuće socijalističke partije, za koju je rečeno da sprovodi neke ideje i zahteve opozicije, postavljajući pitanje: da li opština Užice i Republika Srbija ima-

ju prećih poslova od uklanjanja Titovih spomenika?

— Ne dirajte naše trgove i naše spomenike, koje smo mi gradili i za njih sredstva izdvajali poručili su borci organima vlasti, vladajućoj SPS i mladoj generaciji, dodajući da mlada generacija gradi svoje trgove i podiže spomenike svojoj generaciji. Jedan od boraca je pometio da je ovaj čin uklanjanja Titovog spomenika i nacionalistička stvar i da se tako ne bi radilo da je kojim slučajem Tito Srbin ili Crnogorac, a ne Hrvat. Takođe, istina ne za govornicom, već među borcima u sali Doma JNA gde se održavao zbor, čuo se komentar da se u Srbiji primenjuju dvostruki kriterijumi kad su u pitanju spomenici: razbijanje i skrnavljenje spomen-ploče ili spomenika na Kosovu kvalifikuje se kao vandalski čin, a u Užicu rušimo Titov spomenik. Ipak, izmenom prvobitne odluke donekle su pomireni i borci i vlast, koja sprovodi u život preporuku Narodne skupštine Republike Srbije od 24. jula ove godine.

D. PILČEVIĆ

29. avgust 1991.

NE
VINE

JUČE NA TRGU PARTIZANA U UŽICU

Uklonjen spomenik Josipu Brozu

Odlukom opštinske vlade spomenik će biti premješten u trezor užičkog Narodnog muzeja

Užice, 27. avgusta

Stotinak Užičana prisustvovalo je danas na užičkom Trgu partizana uklanjanju Titovog spomenika, gde je stajao pune tri decenije. Odluku o njegovom premještanju u Narodni muzej doneo je Izvršni savet SO Užice, uz saglasnost Zavoda za zaštitu spomenika kulture iz Kraljeva, a sve druge neophodne poslove obavili su građevinari užičkog „Zlatibora“.

Poznata je i dašća sudbina ovog spomenika koji je, kako smo izveštavali, u poslednje vreme bio izložen stalnim pokušajima rušenja i oštećenja. Prema rečima Radice Panića, v.d. direktora Narodnog muzeja, figura Josipa Broza, izložen od boraca, neće biti uklonjena sa republički eksponat, već bi to poremutilo

bižentalnu celinu, već će biti depopovana u trezor zajedno sa ostalim bista i spomenicima koji se tamo nalaze.

Prilikom premještanja građevinari „Zlatibora“ imali su izvesnih teškoća, s obzirom da je stara do pozonine ispunjena betonom, što je nedavno uništeno radi bolje stabilnosti spomenika. Posle nekoliko časova rada, centralni užički trg je ostao prazan, uz odobravanje i aplauz prisutnih Užičana.

Odluka o premještanju Titovog spomenika naišla je na različite reagovanja. Posebno negodno se izrazili su članovi Opštinskog odbora SPS-a, na čelu sa tadašnjim opštinskim sekretarom Jankovićem i mnogim drugim. Izvršni savet SO Užice, koji je odluku o premještanju spomenika donio, odbio je da se odgodi izvršenje odluke opštinske vlade.

B. PEJČIĆ

„Politika“, sreda 28. avgust:

Ostaće zauvek nedokučiva tajna kako je novinar uglednog beogradskog lista „Politika“ najmanje 24 sata ranije „video“ sve što će se desiti na užičkom Trgu partizana. Još u utorak, on je video da je „centralni užički trg ostao prazan“ i čuo „aplauz prisutnih Užičana“. Čitaoci su čak obavesteni i o „izvesnim“ teškoćama koje su imali građevinari prilikom uklanjanja statue.

Dan kasnije užički trg je zaista ostao bez Titovog spomenika. Očigledno, mnogi su to i želeli, a „Politika“ se potrudila da izađe u susret njihovim željama.

Istina pri tom, naravno, nije bila u prvom planu.

PREVIRANJA I OSTAVKE U RTB-U

Obračun sa strukom

Osam urednika Televizije Beograd podnelo ostavke ● Slobodan Stupar: „Ne damo struku, nas politika ne zanima“

Kadrovske promjene u RTB pokrenule su niz ostavki nezadovoljnih urednika ove informativne kuće. Kako „Borba“ saznaje u Televiziji Beograd, pored Nebojše Jankovića, urednika spoljnopoličke rubrike, ostavke na rad u „Dnevniku“ obznanili su i Zoran Luković, Milorad Petrović, Slavica Raketić, Maja Vojinović, Ivan Brzev, Veljko Samolov i Vesna Nešović.

Uprkos najavljene ostavke, Miloradu Petroviću je prekjue v.d. prvog čovjeka informativno političkog programa Krste Bijelić uručio radni nalog da uradi Dnevnik, što je on poštujući Pravilnik kuće učinio, ali je jučer pismeno obavijestio glavnog urednika da ima status komentatora i da ne želi više da obavlja urednički posao. Nagadanje oko smjene Omera Karabega i postavljanje Sime Gajina na mjesto urednika Informativne redakcije za aktuelni program

obistinilo se. Naime Krste Bijelić je izvršio ovo naimenovanje nedugo nakon svog postavljanja za člника „najosjetljivijeg“ programa.

— Moja ostavka je pre svega moralni i profesionalni čin, jer način na koji je Vlada smenila ljude u RTB je, najblaže rečeno, neprimeren, kaže Zoran Luković, sada već bivši zamjenik urednika za dnevni program. Uz sve to, nije im palo na pamet da daju bilo kakvo obrazloženje zašto su ti ljudi smenjeni, dodaje Luković i smatra da se u „kući“ sada može očekivati vrlo neprijatna atmosfera, natezanje, svađe... U novinarstvu ne može sve da se naredi, bitna je volja, ljudi su povređeni, zbunjeni, ljuti. Sve ovo nije nimalo slučajno, kaže Luković.

Za „spasioce časti srpskog novinarstva“, kako je nedavno srpski Parlament ocijenio novinare i urednike Radio Beograda, stanje i odnosi u kući su daleko od

SPO za hitnu izmenu zakona

Beograd. — Srpski pokret obnove uputio je juče Skupštini Srbije predlog da po hitnom postupku izmeni Zakon o radio — televiziji, čime bi najvažnije ingerencije nad radom te informativne kuće od republičke vlade (kako je predviđeno važećim zakonom) preuzela Skupština Republike. (Tanjug)

„mirnog“. Prekjue je bio sastanak Redakcije informativno političkog programa — „susret sa glavnim urednikom Momimom Brkićem“, kako su novinari Prvog programa nazvali ovaj skup.

— Brkiću, idi u vladu Srbije, kaže šta ti radimo i zamoli ih da

te smene — riječi su Slobodana Stupara, člana Nezavisnog sindikata RTB, na kraju sastanka. Ova rečenica otprilike predstavljala rezultat „razgovora“ novinara sa Brkićem; ljudi su mu rekli da ga ni pod kojom silom neće priznati za glavnog urednika, kaže Stupar. Prenoseći opšte mišljenje ljudi s radija Stupar veli da Voja Mićević (v.d. direktora Radija) ima zadatak da disciplinuje ljude i program, a posebno emisije na prvom programu — „Novosti dana“, „Argument više“ i „Nedeljom u deset“, a na drugom „Niko kao ja“, „Na prvoj strani“ i „Zeleni megaherc“. Čitav se slučaj i ovaj „puč“ upravo sastoji u tome, smatra Stupar, i dodaje da će im „disciplinovanje“ uspeti u zavisnosti od toga koje će „oružje“ upotrebiti, ali upozorava da će novinari raditi onako kao i do sad dok ih ne smijene.

— Ne damo struku, nas politika ne zanima, na udaru je konačni proizvod — emisija. Onog trenutka kad počnu da se obračunavaju sa strukom javnost će znati da oni rade nezakonitu radu, jer od nestranačkog radija pokušavaju da stvore Radio SPS-a — mišljenja je Stupar.

S. ZEČEVIĆ

GLIGOROV GOVORIO O REFERENDUMU: Štip. Predsednik, Makedonije Kiro Gligorov juče je u Štipu sa predstavnicima svih političkih partija koje deluju u ovoj opštini razgovarao o organizovanju razdvojenog referenduma na kojem će se građani izjasniti da li su za samostalnu i suverenu Makedoniju, s pravom da stupi u savez suverernih država Jugoslavije. Predsednik Gligorov je obavestjen da se pripreme za sprovođenje referenduma, i pored izvesnih teškoća, uspešno privode kraju.

KOŠUĆIĆ RAZGOVARAO SA REKMEJLSOM: Beograd. Potpredsednik Vlade Republike Srbije dr Budimir Košutić, uručio je juče otpravniku poslova Ambasade SAD u SFRJ Robertu Rekmejslu tekst poruke koju je Vlada Srbije uputila Savetu ministara EZ.

Tokom razgovora potpredsednika Košutića i američkog diplomate razmenjena su mišljenja o načinima za rešavanje krize u Jugoslaviji i konstatovana potreba za češćim uzajamnim kontaktima, kaže se u saopštenju Ministarstva za informacije Srbije.